

מראי מקומות - מגילה

ג.

העבודה יתבטל המקרא מגילה לגמרי, אבל אם יהי' יכול לקרוא המגילה אח"כ, אז אין מבטלין מצות עבודה לגמרי כדי להקדים מצות מקרא מגילה, ומה דאמר' דמקרא מגילה דוחה עבודה לגמרי הוא רק אם שייך לעשות רק א' מהן.

ו. **מבטלין תלמוד תורה ובאין לשמוע מקרא מגילה**
הק' האחרונים, הא מקרא מגילה הוא ג"כ תלמוד תורה, וא"כ איך קורין לזה ביטול תורה. וכ' הרש"ש די"ל כגון שהרב לא שמע המגילה אבל התלמידים כבר שמעו, וא"כ מבטלין תורתן כדי שישמע הרב מקרא מגילה. וכ' **הבית אפרים** (או"ח סי' ס"ח) דשאני מגילת אסתר מכל שאר ספרי תנ"ך, שלא נכתבה כדי להתלמד, אלא אך ורק למצות קריאתה, ולכן כשקורא אותה אין בה אלא מצות קריאה, ואינו מקיים מצות ת"ת בקריאתה. עוד כ' שם לתרץ דהמבטל מלימוד משנה והתלמוד לקרות בנביאים וכתובים בכלל ביטול ת"ת הוא.

ז. **מבטלין ת"ת לשמוע מקרא מגילה**
ולכאור' ק', מהו החידוש במקרא מגילה, הא לכל מצוה עוברת מבטלין ת"ת לעשותה. וע' **ריטב"א** דכ' דכאן מבטלין ת"ת אפי' כדי לקרותה בציבור. וביאר **בהעמק שאלה** (שאילתא ל"ה, ה'), דכמו שאין ת"ת נדחית מפני מצוה שאפשר לה ליעשות ע"י אחרים, הגם שמצוה על כל אדם להזדרז לעשותה, מ"מ כיון שאין גוף המצוה נדחית, ממילא ת"ת קודם למעשה. וה"נ בכל הידור מצוה, אין מבטלין ת"ת להידור מצוה כיון שאין גוף המצוה נדחית. וא"כ, הי' ס"ד דהא דמצוה לקרות מגילה בציבור אינו אלא משום ברוב עם הדרת מלך וא"כ אין ת"ת נדחית מפניה, קמ"ל דמבטלין ת"ת בשביל פרסומי ניסא, משום שפרסומי ניסא היא חלק מגוף המצוה.

ח. **אמש בטלתם תמיד של בין הערבים**
תמהו **התוס'**, למה באמת לא הקריבו את קרבן התמיד. ותי' דלפי שהארון לא הי' במקומו, דהיו צריכים הכהנים לשאת את הארון, וממילא לא היו פנויים להקריב התמיד. והק' הטורי אבן, הא היו הרבה כהנים באותה שעה, וא"כ למה היו צריכים כל הכהנים להיות שם אצל הארון, ולא היו איזה כהנים יכולים להקריב את קרבן התמיד. וע' **רשב"א** שפי' דבאמת הקריבו את התמיד, אלא דלא עשו המעמד, דלא חששו לעשותו כיון דאינו מעכב הקרבן, אבל מ"מ הי' נחשב כאילו בטלו התמיד. אבל הק' הרשב"א ע"ז, דא"כ מהי הראי' דת"ת עדיף מהקרבן תמידין, דלכאור' אי"ז אלא ראי' דת"ת עדיף מדין מעמד. וכ' הטור"א דלשיטתו ל"ק, דכ' **בגבורת ארי** בתענית (כ"ז), דבאמת המעמדות מעכבים הקרבן, וכדמשמע מהגמ' שם [וכבר כ' המרומי שדה כאן דלפי הרשב"א צ"ל דכוונת הגמ' שם דאינו מרוצה כ"כ].

א. **תרגום של נביאים יונתן בן עוזיאל אמרו וכו' ונודעזה**
ביאר **התוס' רי"ד**, הא דנודעזה הוא משום דכיון דכתב תרגומא דקראי, לא מסרי נפשייהו למילפינהו כדמעיקרא. וע' **ביעב"ץ** דגם מבואר מדבריו דלא הי' הכוונה על סתרי תורה ממש, אלא הכוונה היא כמו דאי' בהמשך, דגילה פירוש מקראות הסתומים.

ב. **ועוד ביקש לגלות תרגום של כתובים, יצתה בת קול ואמרה וכו'**
והעיר **הריטב"א** דלמעשה אי' תרגום של כתובים בדינו, ועל ידי מי נכתבה. וכ' דהגם דיונתן פירש ולא תרגמה, משום דכיון דלא הורשה לו לתרגם כולה, לא תרגמה כלל, אבל אח"כ בא א' מהתנאים ותרגם כתובים חוץ מספר דניאל.

ג. **מפורש זה תרגום**
ע' **בשו"ת רמ"א** (קכ"ט) **מר' שמואל בן מהר"ם פדווא**, דנראה מדבריו שם דרך הפירוש נמסר מסיני, אבל לשונו של התרגום הוא לשון עצמו (של אונקלוס) ולא נמסר מסיני. אבל הרמ"א שם (ק"ל) כ' דלשון התרגום עצמו ניתן בסיני וברוח הקודש. והביא ראי' מדברי **רש"י** כאן, דאי' בגמ' דתורת אלקים זה מקרא, מפורש זה תרגום, ופרש"י דמקרא הוי לשון עברי של חומש, מכלל דמה דאמר' מפורש זה תרגום ג"כ על הלשון קאי.

ד. **ויבינו במקרא אלו פסקי הטעמים**
הק' **התוס' רי"ד**, אם הטעמים כבר ניתנו מסיני, א"כ למה נסתפקו חז"ל (יומא נב') במקראות שאין להם הכרע, כגון שאת, וכו', והו"ל להכריע מכח הטעמים, והניח בקו'.

ה. **מבטלין כהנים מעבודתן לשמוע מקרא מגילה**
כ' **תוס'** דמה שמבטלין העבודה, היינו דאין עושין העבודה מיד בבוקר, אלא בתחלה קורין המגילה, כדי שיהא בציבור ורק אח"כ עושין העבודה. והוסיף הר"ן (ב' בדפי הרי"ף) דכ"ז דוקא אם יכולים אח"כ להשלים העבודה, הא לאו הכי ודאי אין מבטלין עבודה דאורייתא משום מגילה דרבנן. וכ"כ **הריטב"א**, אבל הביא מ"מ דס"ל דאפי' אם יתבטלו מעבודתן לגמרי, דאין עוד שהות ביום לחזור לעבודתן, מ"מ מבטלין העבודה לקריאת מגילה, דחכמים יכולים לעקור דבר מן התורה בשב ואל תעשה. והק' הט"ז (או"ח תרפ"ז, ב') על הר"ן, הא בת"ת אמרי' דנדחית ת"ת זו לגמרי, דאין שייך בה תשלומין, דהתורה שילמד אח"כ הוי' תורה אחרת ולא תשלומי החיוב הקודם, וא"כ גם בעבודה צריך להיות כן, וק"ו, משום דת"ת חמור מעבודה. ומש"כ הר"ן דזה דאורייתא וזה דרבנן, כ' הט"ז דשאני מקרא מגילה דדברי קבלה הוא, וקיי"ל דדברי קבלה כדברי תורה. וכ' **הפמ"ג**, דאפי' לפי הט"ז דאמר' דעבודה נדחית לגמרי, זהו רק אם יהי' הציור דאם נעשית